

မင်းသုဝဏ်၏ကလေးကဗျာများမှ ကျေးလက်သဘာဝ ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကဗျာများလေ့လာချက်

သီတာအောင်

စာတမ်းအကျဉ်း

ဤစာတမ်းသည် မင်းသုဝဏ်၏ ကလေးကဗျာများမှ ကျေးလက်သဘာဝ ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကဗျာများကို လေ့လာထားသော စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ ကလေးငယ်များအား စာပေဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် သဘာဝဝန်းကျင်ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန် သိရှိစေလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အလေ့လာခံအဖြစ် မင်းသုဝဏ်၏ ကလေးကဗျာပေါင်းချုပ်ကို လေ့လာတင်ပြထားပြီး အနောက်တိုင်း ပညာရှင်ကြီးများ၏ အဆိုအမိန့်များ၊ မြန်မာ ပညာရှင်ကြီး များ၏ အဆိုအမိန့်များကို ကဗျာအဖွဲ့အင်္ဂါရပ်များနှင့် ချိန်ထိုးလေ့လာတင်ပြ ထားပါသည်။ ဤသို့လေ့လာတင်ပြခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ဂရုပြုမိစေပြီး မြန်မာကဗျာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို သိမြင်နိုင်မည်ဖြစ်ကာ မြန်မာစာပေလေ့လာမှု အခြေခံတစ်ရပ် အဖြစ် အထောက်အကူပြုနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။

သော့ချက်စကားလုံးများ၊ ကျေးလက်သဘာဝ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ စကားအသုံးအနှုန်း။

နိဒါန်း

ရသစာပေသည် လူ့စိတ်ကူး၊ လူ့သဘောထားကို ခံစားမှုဖြင့် စည်းရုံးသွေးဆောင်သည်။ ခံစားမှု မှတစ်ဆင့် အသိပေးသည်။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ ကလေးကဗျာများကိုဖတ်လိုက်ရလျှင် ဆရာကြီး၏ ပင်ကိုယ် စိတ်သဘာဝအလှကို တွေ့မြင်ခံစားနိုင်ပါသည်။ ကလေးများအနေနှင့် ငယ်စဉ်ကတည်းက ကြောက်တတ်သည့် စိတ်ကင်း၍ ရဲရင့်သည့်စိတ်များကိန်းအောင်းလာအောင် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျေးလက်သဘာဝ ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာကဗျာများအဖြစ် သပြေသီးကောက်၊ ကြာဆစ်ကြိုး၊ ထုပ်ဆီးတမ်း ကဗျာ ၃-ပုဒ် ကို ရွေးချယ်၍တင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

မင်းသုဝဏ်အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မင်းသုဝဏ်(အမည်ရင်း-ဦးဝန်)ကို ၁၉၀၉-ခုနှစ်တွင် ဟံသာဝတီခရိုင် (ယခု ရန်ကုန်တိုင်း ဒေသကြီး) ကွမ်းခြံကုန်းမြို့၌ ဖွားမြင်သည်။ ၁၉၃၆-ခုတွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ ၁၉၃၈-ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလန်ပြည်၊ အောက်စဖို့ဒ်တက္ကသိုလ်မှ ဘီလစ် (B.Litt) ဘွဲ့ရသည်။ အမေရိကန်ပြည် ယေးလ် တက္ကသိုလ်တွင် အထွေထွေဘာသာဗေဒပညာကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘာသာပြန်နှင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေရေးဌာနမှူး၊ တက္ကသိုလ် မြန်မာစာအဘိဓာန် စာတည်းမှူး၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာန ပါမောက္ခအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ခေတ်စမ်းစာပေခေတ်ကို ဦးဆောင်သူတစ်ဦးအဖြစ် ထင်ရှားသည့်အပြင် မြန်မာ့ခလေ့၊ မြန်မာ့စရိုက်၊ မြန်မာမှုများကို အလေးပေး ရေးဖွဲ့သည်။ ကလေးကဗျာများကိုလည်း တီထွင်ခဲ့သည့် ကဗျာစာဆိုကြီး တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။

ကဗျာကို ၁၃-နှစ်အရွယ်ခန့်တွင် စတင်ရေးသားသည်။ ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို၊ ပုံပြင်၊ ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာဆောင်းပါးများ၊ ဝေဖန်စာများရေးသားသည်။ ရေးသားပြုစုခဲ့ပြီးသော စာအုပ်အချို့မှာ တက္ကသိုလ် မြန်မာအဘိဓာန် ၅-ပိုင်း၊ သပြေညိုနှင့်အခြားကဗျာများ၊ မောင်ခွေးဘို့ ကလေးကဗျာများ၊

ပန်းနှင့်ပင်စည်နှင့် မြန်မာစာမြန်မာမှုတို့ဖြစ်သည်။ ဇော်ဂျီနှင့်တွဲဖက်၍ စာပေလောက (ပထမတွဲ)၊ ခရီးသည် စာပေဆောင်းပါးများ ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ (၁၅-၈-၂၀၀၄)အသက် ၉၅နှစ်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်သည်။ (စိုးမြင့်လတ်၊ ၂၀၁၄၊ ၅၁၃-၅၁၇)

ကဗျာသဘော

စာရေးသူတို့သည် မိမိတို့၏ အတွေ့အကြုံမှတစ်ဆင့် စိတ်လှုပ်ရှားခံစားမှုများဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ရရှိသောဘဝအသိကို စာဖတ်သူတို့အား ထပ်ဆင့်ဝေငှလိုသောကြောင့် ရသစာပေများကို ဖန်တီးခဲ့ကြသည်။ မိမိ၏ အတွေ့အကြုံ၊ ခံစားမှု၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှုတို့ကို တိုက်ရိုက်သဘောသက်သက် တင်ပြခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ရသစာပေအတတ်ပညာ များဖြစ်သည့် ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ပြဇာတ်စသည့်ပုံစံများဖြင့် ဖန်တီးရေးဖွဲ့ပြကြပါသည်။

စာရေးဆရာသည်စိတ်ကူးကို တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့်ပုံဖော်ရပြီး ရသမြောက်အောင်ဖွဲ့ဆိုသည့် ကဗျာကို စာရေးသူတို့က အဓိပ္ပာယ်အမျိုးမျိုး ဖွင့်ဆိုရှင်းလင်းပြကြပါသည်။

ဇော်ဂျီ (၂၀၀၄) ၏ ရသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်းစာအုပ်တွင်

“ကဗျာ၊ ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ် စသောရသစာပေသည် စိတ်ကူးဉာဏ်၏ အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော စာမျိုးဖြစ်ရာ ကဗျာသဘော၊ ဝတ္ထုသဘော၊ ပြဇာတ်သဘော စသည်တို့သည် စိတ်ကူးဉာဏ်မှ ယိုကျလာရမည် ဖြစ်ပါသည်” (ဇော်ဂျီ၊ ၂၀၀၄၊ ၂၆၅။)

ဟူ၍ ကဗျာသဘောနှင့် ကဗျာရည်ရွယ်ချက်စာတမ်းတွင် ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။ စာရေးသူ၏ စိတ်ကူးဉာဏ်သည် ကဗျာဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းအကြောင်းအရင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဒဂုန်တာရာ (၂၀၀၃) ၏ ‘အလှပေဒ-၂’တွင်

“ကျွန်တော့်ကို ကဗျာနှင့်ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် ကြေငြာစာတမ်းရေးပါဆိုလျှင် ကျွန်တော့် ခံစားမှုအတိုင်း ရင်ခုန်သံကို ရေးဖွဲ့လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြပါမည်” (တာရာ၊ ဒဂုန်-၂၊ ၂၀၀၃၊ ၂၂၈။)

ဟူ၍ ဖွင့်ဟဝန်ခံခဲ့ပါသည်။

တိုက်စိုးနှင့်မင်းယုဝေ (၁၉၇၁) တို့၏ မြန်မာစာမိတ်ဖွဲ့စာအုပ်တွင်

“ကဗျာကောင်းတို့မည်သည် ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံခံစားဆင်ခြင်မှုရှိ၍ နှလုံးသားမှ ယိုစီးလာသော စေတနာပါရှိရမည် ဖြစ်လေသည်။” (တိုက်စိုးနှင့်မင်းယုဝေ၊ ၁၉၇၁၊ ၁၇၂။)

ဟူ၍ ကဗျာကောင်းတို့၏သဘောကို ကဗျာဖွဲ့သူတစ်ယောက်ထားရှိရမည့်သဘောဖြင့် ထင်ဟပ်ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

အထက်ပါအယူအဆများအရ ကဗျာဆိုသည်မှာ စာရေးသူ၏ခံစားချက်၊ စိတ်ကူးဉာဏ်တို့ကို စကားလုံး သင်္ကေတတို့ဖြင့် ပုံဖော်ရေးဖွဲ့ထားသော အနုပညာပစ္စည်းတစ်မျိုး၊ အရေးအဖွဲ့တစ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မင်းသုဝဏ်၏ကလေးကဗျာများမှ ကျေးလက်သဘာဝဝန်းဆိုင်ရာကဗျာများလေ့လာချက် သပြေသီးကောက်

‘သပြေသီးကောက်’ ကဗျာသည် ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ မြန်မာ့ကျေးလက် သဘာဝကို ဖော်ပြသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများသည် မိုးများသော အချိန်ကာလ

ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြစ်ချောင်း၊ အင်းအိုင်များတွင် ရေများပြည့်လျှံနေလေသည်။ မြစ်ကမ်းနံဘေးတွင် ပေါက်နေသော သပြေပင်ကြီးမှ သပြေသီးမှည့်များသည်လည်း ရေထဲတွင်ပေါလော ပေါလောနှင့် မျောပါလာကြသည်။ ထိုသို့ ရေထဲတွင် မျောပါလာသော သပြေသီးမှည့်များကို ကလေးငယ်များသည် ဆယ်ယူစားသောက်လိုစိတ် ပြင်းထန်နေကြသည်။ သို့သော်လည်း ရေထဲသို့ဆင်းလျှင် မိဘများက ဆူငေါက်မည်ကို ကြောက်သည့်စိတ်၊ ဆူးချုံကြားမှ မြွေနဂါး မျှော့များထွက်လာမည်ကို ကြောက်သည့်စိတ်၊ မှည့်ဝင်းနေသော သပြေသီးများကို ဆယ်ယူလိုသည့်စိတ် စသည်ဖြင့် ကလေးငယ်တို့၏စိတ်တွင် အားပြိုင်နေလေသည်။ ကလေးတို့သည် မိမိတို့စိတ်ကို အားတင်းကာ

“ဝါဆိုဝါခေါင်ရေတွေကြီးလို့၊ သပြေသီးမှည့်ကောက်စို့ကွယ်။
ခရာဆူးချုံ ဟိုအထဲက၊ မျှော့နက်မည်းကြီး တွယ်တတ်တယ်။
မျှော့နက်ဆိုတာ ချုံနဲ့လားကွဲ၊ မြွေနဂါးတောင် ကြောက်ဘူးကွယ်။
တို့လည်းကြောက်ပေါင် အတူသွားစို့၊ အုန်းလက်နွားလေး ထားခဲ့မယ်။
သွားကွယ်...သွားကွယ်။ ။” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၁၃။)

ဟူ၍ မျှော့ဆိုသော သတ္တဝါသည် ချုံပါသလား၊ မျှော့မဆိုထားဘိ မျှော့ထက်ကြီးသော မြွေနဂါးများကိုပင် မကြောက်ဟု ဆိုလေသည်။ ကလေးတစ်သိုက်တို့သည် သူကသွားရဲလျှင် မိမိကလည်း သွားရဲရမည်။ သူမကြောက်လျှင် မိမိလည်း မကြောက်ဟုဆိုပြီး မိမိတို့ဆော့ကစားနေသော အုန်းလက်ဖြင့်ပြုလုပ် ထားသော နွားရုပ်ကလေးကိုထားခဲ့ကာ သပြေသီးမှည့်များ ပေါလောပေါလောနှင့်မျောနေသော မြစ်ချောင်းထဲသို့ ဆင်းကြလေသည်။ ‘သပြေသီးကောက်’ ကဗျာကို ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် ကလေးငယ်များအား အချင်းချင်းစည်းလုံးတတ်သောစိတ်၊ အရာရာကိုအလွယ်တကူအလျှော့မပေး သောစိတ်၊ ရဲရင့်သောစိတ်များ ဖြစ်စေ လိုသည့်အတွက် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

ကြာဆစ်ကြီး

‘ကြာဆစ်ကြီး’ ကဗျာသည် ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ မြန်မာ့ကျေးလက်သဘာဝကို ဖော်ပြသော ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့လယ်ကွင်းအနီးရှိ ရေကန်ကြီးတွင် ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညို များသည် အရောင်အသွေးစုံလင်စွာဖြင့် လှလှပပဝေဝေဆာဆာ ဖူးပွင့်နေကြသည်။ ထိုသို့လှပဝေဆာ နေသော ကြာပန်းများကို ဖြတ်နိုးတန်ဖိုးထားသော မိန်းမပျိုလေးများက လယ်ကွင်းသို့ ကောက်စိုက် သွားကြသော သူများကို အပြန်တွင် ကြာတစ်စည်းလောက် ခူးပေးခဲ့ရန် မှာကြားလိုက်ကြလေသည်။ ထိုသို့ လှပ မွှေးကြိုင်သော ကြာပွင့်များစွာကို မည်သို့ ပန်ဆင်မည်နည်းဟု မေးလိုက်သောအခါ

“ကြာဖြူကြာနီ ကြာညိုနှောလို့၊ တို့လယ်တောမှာ ပွင့်ကြတယ်။
ကောက်စိုက်အပြန် ရေကန်ကြီး...၊ ကြာတစ်စည်းလောက် ချိုးခဲ့ကွယ်။
ကြာပွင့်ကြာငုံ ထုံထုံမွှေးလို့၊ မလေးဘယ်သို့ သုံးပါ့မယ်။
ကြာရိုးကြာနွယ် ဘယ်ညာဆစ်လို့၊ ရွှေကြာဆစ်ကြီးဆွဲပါ့မယ်။
ဆွဲပါ့မယ်။ ။” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၇။)

ဟူ၍ မိမိတို့သည် ကြာပန်းများကို ဘယ်ညာအဆစ်များပြုလုပ်ပြီး အမြတ်တနိုး လည်ပင်းမှာဆွဲမည်ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားလေသည်။ ကြာဆစ်ကြီးကဗျာတွင် ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် ကလေးငယ်များအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အလှကို ချစ်မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားတတ်သော စိတ်များကိန်းအောင်းစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်၍ ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

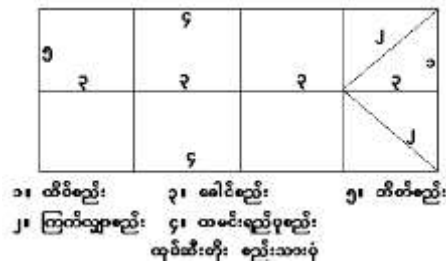
ထုပ်ဆီးတမ်း

မြန်မာလူငယ်တို့သည် ထုပ်ဆီးတိုးကစားနည်းကို အလွန်နှစ်ခြိုက်ကြသည်။ ယောက်ျားလေးရော မိန်းကလေးပါ အတူကစားနိုင်သောကြောင့် လူငယ်လူရွယ်တို့ ရင်းနှီးချစ်ကြည်စွာ ကစားနိုင်သည်။ ယောက်ျားလေးများက အပြေးမြန်သဖြင့် လျင်မြန်ဖြတ်လတ်စွာ တိုးလေ့ရှိသဖြင့် မိန်းကလေးတို့က ခွန်နှင့်အားနှင့် တားဆီးရန် ကြိုးစားကြသည်။ တားသူနှင့်ဆီးသူ လွတ်လမ်းကို ရှာဖွေရသည့် ကစားနည်းဖြစ်၍ လူငယ်အချင်းချင်း လျင်မြန်မှုနှင့် ဉာဏ်ရည် ပြိုင်ရသော ပွဲဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။

ထုပ်ဆီးတိုးရာတွင် ၆ ယောက်၊ ၁၀ ယောက်၊ ၁၂ ယောက်အထိ အသင်းနှစ်သင်းခွဲ၍ ကစား ရသည်။ ကစားရာတွင် မြေကြီးပေါ်တွင် တုတ်တစ်ချောင်းဖြင့် စည်းသား၍ဖြစ်စေ၊ ရေဖြင့်လောင်းချပြီး ပြာသို့မဟုတ် ထုံးဖြူး၍ဖြစ်စေ စည်းသားရသည်။ နယ်နိမိတ်ဘေးစည်းများကို နင်းမိပါက ထမင်းရည်ပူ လောင်သည်ဟု ဆိုကြသည်။ ထုပ်ဆီးတိုးရာတွင် တစ်သင်းကတိုးပါက ကျန်တစ်သင်းက ဆီးရသည်။ တစ်သင်းတွင် ခေါင်းဆောင်(ခေါင်သူကြီး)နှင့် အသင်းသားသုံးဦး အနည်းဆုံးပါဝင် ကစားရသည်။ ကစားသူအရေအတွက်အတိုင်း စည်းသားအကွက်ချရသည်။ ထိပ်ဆုံးမှစည်းကို ထိပ်စည်း၊ ဒုတိယစည်းကို ကုပ်စည်း နောက်ဆုံးစည်းကို ဘိတ်စည်းဟုခေါ်သည်။ တိုးသည့်အသင်းသားများသည် ထိပ်စည်းမှ နောက်ဆုံးစည်းကို ဘိတ်စည်းအထိ အတားအဆီးများကို လွတ်အောင်ကျော်ဖြတ်သွားပြီးနောက် ထိပ်စည်းရောက်အောင် ပြန်လာရမည်ဖြစ်သည်။ ကြားစည်းများထဲတွင် ဖမ်းမိသွားပါက အရှုံးအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ တစ်ဖက်အသင်းက တိုးရသည်။ အတားအဆီးများကို ဖြတ်ကျော်ပြီး တိုးလာကာ နောက်ဆုံးတွင် ထိပ်ဆုံးအထိရောက်လာသူက 'အောင်ထူပြီ' ဟု အောက်ရသည်။

ထုပ်ဆီးတိုးရာတွင် ခေါင်သူကြီးလုပ်သူက ထိပ်စည်း၊ ကြက်လျှာစည်း အလယ်စည်းတို့ကို တာဝန်ယူရသည်။ ခေါင်သူကြီးသည် တစ်သင်းလုံးကို ဦးဆောင်ကာကွယ် ပေးရသူဖြစ်ပြီး တစ်ဖက် အသင်းမှ အောင်ပွဲယူမည့်သူ (အောင်ထူ)ကို တားဆီးရသဖြင့် သန်မာဖျတ်လတ်သူကို ရွေးချယ်ကြသည်။

တိုးသူနှင့်ဆီးသူတို့ လျင်မြန်စွာလှုပ်ရှားရသည်။ တိုးသူက ဆီးသူကို ထိမိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဆီးသူက တိုးသူကို ဖမ်းမိလျှင်ဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ်ထားသော ဘေးမျဉ်းကို နင်းမိကျော်မိလျှင်ဖြစ်စေ အရှုံး သတ်မှတ်သည်။ ထိုအခါမျိုးတွင် 'သေပြီဟေ့၊ စည်းနင်းတယ်ဟေ့၊ မိပြီဟေ့' စသည်ဖြင့် အော်ဟစ် ကြသည်။

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ ‘ထုပ်ဆီးတမ်း’ ကဗျာသည် မြန်မာ့ရိုးရာကစားနည်းများထဲမှ ကလေးငယ်များ အလွန်ကြိုက်နှစ်သက်သော ကစားနည်းကို ရေးဖွဲ့ဖော်ပြထားသောကဗျာဖြစ်သည်။ မိမိတို့ ငယ်စဉ်ကပင် အလွန်နှစ်သက်ခဲ့သောကစားနည်းဖြစ်သည်။ ကစားရာတွင် အုပ်စုနှစ်စုဖွဲ့၍ ကစားရသည်။ ထိုအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့သည် ထုပ်ဆီးတိုးမည့်အဖွဲ့နှင့် ထုပ်ဆီးဖမ်းမည့်အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထုပ်ဆီးတိုးမည့်သူသည် အလစ်ချောင်းနေသော မြေခွေးကဲ့သို့ဖြစ်နေပြီး ထုပ်ဆီးဖမ်းမည့်သူသည်လည်း ခုန်အုပ်တော့မည့် ဝံပုလွေကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ တစ်ဖွဲ့နှင့်တစ်ဖွဲ့သည် အခွင့်အရေးမပေးဘဲ ဆော့ကစား နေကြသည်မှာ

“ဆီးလိုက်ပါကွဲ့ တိုးတော့မယ်၊ (တိုးလိုက်ပါကွဲ့ ဆီးတော့မယ်)

ခေါင်ကြောင်းကို ကျော်ကာသန်းလိမ့်၊ (ထမင်းရည်ပူ လောင်ကာပန်းလိမ့်)
 ဖမ်းလိုက်ပါကွယ်။ (ဆီးပြီဟေ့ တိုးတော့မယ်)
 တိုးပြီဟေ့ ဆီးတော့ကွယ်။ (အောင်ထူမယ်လို့ ထင်သလား)
 အောင်ထူမယ်မို့ သတိထား။ (ဖမ်းတော့မနား)
 တိုးပေါ်တအား။ ။”

(မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၆။)

ဟူ၍ စပ်ဆိုထားပုံမှာ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ ထိုကစားနည်းသည် ကလေးငယ်များအား အဖွဲ့အစည်းနှင့်နေတတ်၊ ထိုင်တတ်ပြီး မိမိအောင်မြင်မှုအတွက် ကြိုးစားချင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်စေသော ကဗျာဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။

စကားအသုံးအနှုန်း

ကဗျာစာဆိုတို့သည် ဒိဋ္ဌလောကကို အခြေခံရသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဒိဋ္ဌလောကတွင် မြင်ကြားရသော ရှုခင်းများ၊ အကြောင်းအရာများသည် ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်၊ ခံစားတတ်သော ကဗျာစာဆိုအတွက် ဖွဲ့သီ၍မဆုံးနိုင်အောင်ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် သူငယ်စဉ် ဘဝကမြင်ခဲ့ရသော ရှုခင်းများ ပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သော ကလေးဘဝအတွေ့အကြုံများကို ကလေးများအတွက် ပျော်ရွှင်စရာလည်းဖြစ်၊ စွန့်စားခန်း လည်းဖြစ်အောင် ကဗျာဖွဲ့ပြခဲ့သည်။

‘သပြေသီးကောက်’ ကဗျာတွင် ကျေးလက်တောရွာများ၌ ဝါဆို-ဝါခေါင်လများတွင် ရေကြီးကြသည်။ အိမ်ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လယ်ကွင်းများ၌ ရေများဖွေးနေသည်။ ရေပြင်များပေါ်တွင် သပြေသီးမှည့်များလည်း ကြွေကျနေသည်။ ကလေးတို့သည် ကစားရန်စိတ်ကူးထက်သန်သူများ ဖြစ်သည်။ သဘာဝအဖြစ်အပျက် အမျိုးမျိုးကို ကြောက်ရမှန်းမသိဘဲ ပျော်ချင်ကြသည်။ ကစားချင် ကြသည်။ ထိုသဘောကို စာရေးသူက

“ဝါဆိုဝါခေါင် ရေတွေကြီးလို့၊ သပြေသီးမှည့် ကောက်စို့ကွယ်” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၁၃။)

ဟု အစပျိုးရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ဆရာကြီး၏အဖွဲ့သည် ကျစ်လျစ်သည်။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လတွင် ရေကြီးနေသောမြင်ကွင်းနှင့် သပြေသီးမှည့်များမျောပါနေသောမြင်ကွင်းတို့နှင့်အတူ ကစားရန်စည်းရုံးနေသော ကလေးတို့၏ အနေအထားအားလုံးပါအောင် ကဗျာနှစ်ကြောင်းတည်းနှင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည်။ စကားပြေသဘောထက်ပို၍ ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းစွာ ဖွဲ့စည်းရေးသားတတ်ရန် ကဗျာ၏သဘောမှာ လိုအပ်ပါသည်။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် ‘ကြီး’ ဆိုသည့်သံလေး၊ ‘မှည့်၊ ကောက်၊ စို့’ စသည့် သံလတ်များသည် ‘ဝါဆို၊ ဝါခေါင်၊ သပြေ၊ ကွယ်’ ဆိုသည့် သံလွင်များကို မျှမျှတတ သုံးပြီး ရေးဖွဲ့ထားသောကြောင့် အနိမ့်အမြင်၊ အတက်အကျနှင့် ဆိုရာ၊ ရွတ်ရလွယ်ပြီး သာယာချိုပြေသည်။ ရေကြီးချိန်တွင် ခရာဆူးချိုများထဲ၌ ရှိနေတတ်သည့် မျှောနက်မည်းကြီးများကိုလည်း ချန်မထားပေ။ ကဗျာထဲ၌ နေရာတကျထည့်သွင်း၍ ဖွဲ့ဆိုသည်။ ကလေးတို့သဘာဝတွင် မျှောနက်မည်းကြီးသည်လည်း ကြောက်စရာ ဖြစ်သည်ဆိုသော သဘာဝကို

“ခရာဆူးချို ဟိုအထဲက၊ မျှောနက်မည်းကြီး တွယ်တတ်တယ်” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၁၃။)

ဟု ဖွဲ့ပြသည်။ ကလေးကဗျာများကို ရေးဖွဲ့ရာ၌ ကလေးတို့အနေနှင့် အကြောက်တရားကို ပယ်ပြီး ရဲရင့်သည့်စိတ်သို့ ဦးတည်သွားတတ်စေရန် ပေးရသည်။ ရေကြီးချိန်တွင် တွေ့ရလေ့ ရှိသော မျှောနက်မည်းကြီးကို အခြေပြု၍ ကလေးတို့ဘဝတွင် ရဲရင့်တက်ကြွသည့်စိတ်ဓာတ်၊ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်သည့် မာနတရားတို့ကို ထည့်သွင်းကာ ကဗျာစာဆိုက

“မျှောနက်ဆိုတာ ချိနဲ့လားကွဲ့၊ မြွေနဂါးတောင် ကြောက်ဘူးကွယ်။” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၁၃။)

ဟု ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။

ထိုအဖွဲ့တွင်လည်း ကလေးတို့တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက်၊ တစ်အုပ်စုနှင့်တစ်အုပ်စု၊ ကြောက်သူနှင့် မကြောက်သူတို့ အပြန်အလှန်အော်ဟစ်ပြောဆိုကြပုံများကို ကဗျာစာသားအဖြစ် ထည့်သွင်းဖွဲ့ဆို ထားသည်။ ကလေးတို့၏ ပြောစကားများသည် သဘာဝကျသည်။ ကလေးတို့လေသံနှင့် လိုက်ဖက်သည့် အတွက် ကဗျာသည် အသက်ဝင်နေသည်။ နှစ်သက်စရာကောင်းလာသည်။ ရေပြည့်နေသော လယ်ကွင်းပြင်၊ မျှော့နက်မည်း၊ ကလေးတို့၏ အပြန်အလှန်ပြောသံများသည် ကဗျာဖတ်သူတို့၏ အမြင်အာရုံ၊ အကြားအာရုံများ၌ ထင်ဟပ်စေသည်။

ကလေးတို့ အပြန်အလှန်ပြောကြသည့်စကားများ၊ သပြေသီးမှည့်ကောက်ရန်ခေါ်သည့် အဖွဲ့ များကိုကြည့်လျှင် အသံများသည် သာယာချိုပြေသည်။ အထစ်အငေါ့မရှိဘဲ အလွန်ဆိုရာ၊ ရွတ်ရလွယ် အောင် ရေးထားသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။ အသံနှင့်အကြောင်းအရာများသည်လည်း လိုက်ဖက်သည်။ ပုံစံအားဖြင့် မျှော့နက်မည်းကြီးသည် ကြောက်စရာဖြစ်သည်။ ကြောက်စရာ အကြောင်းအရာတွင် သုံးထားသည့် **မျှော့၊ နက်၊ မည်း၊ ကြီး** တို့သည် သံလတ်များနှင့် သံလေးများကိုသုံးထားသောကြောင့် ဖော်ပြလိုသော ကြောက်ခြင်း တရားသည် ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းလာရပါသည်။ ကျေးလက်တောရွာရှိ ကလေးငယ်တို့၏ ကစားစရာ ပစ္စည်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် ကျေးလက်အငွေ့အသက်များပို၍ ထင်ဟပ်စေပါသည်။ ထိုသဘောကို

“တို့လည်းကြောက်ပေါင် အတူသွားစို့၊ အုန်းလက်နွားလေး ထားခဲ့မယ်။
သွားကွယ် သွားကွယ်။”

(မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၁၃။)

ဆိုသောအဖွဲ့က ဖော်ပြနေပါသည်။ အုန်းလက်နွားလေးပါလာသည့်အတွက် ကျေးလက်ကလေးငယ်တို့ ဘဝသည် သဘာဝကျပြီးလျှင် ကျေးလက်ကလေးကဗျာလေးပီသလာပါသည်။ စကားလုံးများသည် အပိုအလိုမရှိ ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ် ထိထိမိမိနှင့် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းဖြစ်ပြီးလျှင် အသံသာယာချိုပြေပြီး ကလေးတို့နှင့် လိုက်ဖက်သော ပတ်ဝန်းကျင်ကိုထင်ဟပ်အောင် ရေးဖွဲ့နိုင်မှုတို့ကြောင့် ပြီးပြည့်စုံသော ကလေးကဗျာတစ်ပုဒ်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည်ငယ်စဉ်က မြင်တွေ့ခဲ့သော ကျေးလက်ပတ်ဝန်းကျင် သဘာဝအလှ တရား တို့ကို ထာဝရခံစားမွေ့လျော်သူဖြစ်သည်။ ထိုခံစားမှုများကြောင့်ပင် လှပသောကလေးကဗျာများ ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ကျေးလက်နေ သဘာဝအလှတရားများကို ကျေးလက် နေတို့၏ ဘဝနှင့်ဆက်စပ်ကာ လှပသောကဗျာလေးတစ်ပုဒ်ကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့ပါသည်။

‘ကြာဆစ်ကြီး’ ကဗျာတွင် လယ်တောပတ်ဝန်းကျင်၌ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ တွေ့မြင်နိုင်သော ကြာမျိုးစုံ တို့၏အလှကို

“ကြာဖြူကြာနီ ကြာညိုနှောလို့၊ တို့လယ်တောမှာ ပွင့်ကြတယ်။

ကောက်စိုက်အပြန် ရေကန်ကြီး...၊ ကြာတစ်စည်းလောက် ချိုးခဲ့ကွယ်။” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၇။)

ဟု ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။ ကလေးကဗျာဖြစ်၍ အလွတ်ရွတ်နိုင်၊ ဆိုနိုင်စေရန် တိုတိုနှင့်လိုရင်းကို ရေးရသည်။ ကဗျာဆိုသော်လည်း စာဆိုတင်ပြလိုသော ပတ်ဝန်းကျင်သဘာဝကို ပြည့်စုံအောင်ရေးရ သည်။ ကြာမျိုးစုံ တို့ကို ပေါ်လွင်စေရန်အတွက် **‘ကြာဖြူကြာနီ၊ ကြာညို’** ဟု ပေါင်းစည်းဖွဲ့ဆို ထားသည်။ **‘ကြာ’**ကို ဝိသေသပြုသည့် အရောင်ပြစကားလုံးများကို **‘ကြာ’** ဆိုသည့် နာမ်၏နောက်၌ ယှဉ်တွဲသုံးနှုန်း လိုက်ခြင်းဖြင့် စာဖတ်သူတို့၏အမြင်အာရုံတွင် ရောင်စုံကြာပန်းတို့ကို မြင်ယောင်လာပါသည်။ **‘တို့လယ်တော’** ဟူသော အသုံးကပင် မိမိနေ့စဉ် ကျင်လည်နေသည့် မြင်တွေ့နေသည့် လယ်တောများ အပေါ်တွင် ချစ်ခင်သာယာသောစိတ်၊ ဂုဏ်ယူသည့်စိတ်များပါဝင်နေသည်။ ကလေးများအနေနှင့် မိမိတို့၏ လယ်တောအလှ၊ လယ်တောပတ်ဝန်းကျင်သဘာဝအလှများအပေါ် တန်ဖိုးထားတတ်စေရန် စကားလုံးတိုင်းကို စေ့စေ့စပ်စပ် ရွေးချယ်သုံးနှုန်းထားပါသည်။ ထိုသဘာဝအလှတရားနှင့် ကျေးလက်

မိန်းမပျိုကို ဆက်စပ်ယူရာ၌လည်း ကောက်စိုက်သည့်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးရသူအဖြစ် ကောက်စိုက်ပြန် ဟူသောအသုံးကို

“ကြာတစ်စည်းလောက် ချိုးခဲ့ကွယ်။” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၇။)

ဟူသောအဖွဲ့များဖြင့် တင်ပြခဲ့သည်။ ကောက်စိုက်သူလေး၏ အပြန်လမ်းခရီးတွင် ကြာရေကန် ကြီးရှိနေသည်။ ကြာပွင့်များနှောသော လယ်တောကြီးရှိနေသည်။ ထို့ကြာပန်းကလေးကို ကျေးလက် မိန်းမပျိုလေးသည် နှစ်သက်သည်။ ထိုမှဆက်၍ စာရေးသူက

“ကြာပွင့်ကြာပွင့် ထုံထုံမွေးကို၊ မလေးဘယ်သို့ သုံးပါ့မယ်။

ကြာရိုးကြာနွယ် ဘယ်ညာဆစ်လို့၊ ရွှေကြာဆစ်ကြီးဆွဲပါ့မယ်။” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၇။)

ဟု ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင် ကဗျာစာဆိုသည် အမြင်အာရုံ၊ အနံ့အာရုံများကိုပါ ထည့်သွင်း ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ‘မွေး’ ဟူသောအသုံးဖြင့် အနံ့အရာကို ခံစားတတ်စေသည်။ ဆရာကြီး၏ စိတ်ကူး များသည် မေတ္တာဓာတ်အခြေခံရှိ၍ အလွန်အဆက်အစပ်မိသည်။ ဆရာကြီး၏ ဘဝပတ်ဝန်းကျင်တွင် မြင်ခဲ့၊ တွေ့ခဲ့ရသောရှုခင်းများကို အဆက်အစပ်မိမိ စိတ်ကူးဖြင့်ပုံဖော် နိုင်စွမ်းရှိသည်။ ကောက်စိုက် အပြန်တွင်တွေ့ရသော ကြာတစ်စည်းကို ချိုးခဲ့သည်။ ထိုကြာကို အသုံးပြုပုံ၊ ဖွဲ့ပြပုံတို့မှာ သဘာဝကျ လွန်းသည့်အတွက် ကျေးလက်ကလေးကဗျာပီသ သွားပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို စေ့စေ့စပ်စပ် နှစ်သက် လိုလားစွာ လေ့လာထားသော စာဆို၏စိတ်ကူးမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် အလျောက် ‘**ကြာရိုးကြာနွယ် ဘယ်ညာဆစ်လို့၊ ရွှေကြာဆစ်ကြီးဆွဲပါ့မယ်**’ ဟု ရေးဖွဲ့လိုက်ပုံမှာ အမှန်တရားကိုပင် စိတ်ကူး ရိုးရိုးလေး ထည့်၍ သဘာဝအကျဆုံး နှင့်အလှဆုံးဖြစ်အောင် ရေးဖွဲ့နိုင်လိုက်ခြင်းဖြစ် ပါသည်။

ကလေးငယ်များအနေနှင့် မိမိတို့မြင်တွေ့နေကြဖြစ်သော ရေကန်၊ ကြာပန်းအလှများကို ကဗျာ အဖြစ်တွေ့ရ၍ နှစ်သက်မိကြမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့ရွာသူများကို ကြာဆစ်ကြီးဆွဲကြီးလေးဖြင့် မြင်လိုက်ရသောအခါတွင်လည်း ပို၍နှစ်သက်မိမည်ဖြစ်ပါသည်။ အသံသဘောအရ ကလေးကဗျာ များသည် အသံအရေးပါသည်။ လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် မြူးမြူးကြွကြွ သွက်သွက်လက်လက် စုပေါင်းသီဆို နိုင်သည့် အသံဖွဲ့စည်းမှုမျိုး၊ အသံစီးဆင်းမှုမျိုးဖြစ်ရပါသည်။ ထိုကဗျာတွင် ‘**ကြာဖြူ၊ ကြာနီ၊ ကြာညို၊ ကြာပွင့်၊ ကြာပုံ၊ ကြာရိုး၊ ကြာနွယ်၊ ရွှေကြာဆစ်ကြီး**’ စသည်ဖြင့် ‘**ကြာ**’ ဟူသည့် စကားလုံးကို နီးနီးကပ်ကပ် တွဲ၍လည်းကောင်း၊ မကြာခဏအထပ်ထပ် ထည့်သွင်းရေးဖွဲ့ခြင်းဖြင့် အသံသည် အလိုလိုချိုပြေသာယာပြီး ပေါ့ပါးသွက်လက်နေပါသည်။ ထိုကဗျာသည် သဘာဝအလှတရားကို ကလေးတို့၏ စိတ်အာရုံ၌ မြင်ယောင် လာအောင် အရိုးရှင်းဆုံးစကားလုံးများ၊ သစ်လွင်သော အရေးအဖွဲ့များဖြင့် ရေးဖွဲ့ပြီးလျှင် အသံသဘောအရပါ အချို့ဆုံး၊ အသာဆုံဖြစ်အောင် ဖွဲ့ထားသည်။ ရသမြောက်သော ကဗျာကောင်းတစ်ပုဒ်ဟု ဆိုရပါသည်။

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည်ကလေးတို့၏ပတ်ဝန်းကျင်တွင် တွေ့ရမြင်ရသည့် အကြောင်းအရာ များကို နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖွဲ့ဆိုလေ့ရှိပါသည်။ ‘**ထုပ်ဆီးတမ်း**’ ကဗျာတွင် ကလေးတို့သည် ထုပ်ဆီးတုံးတမ်း ကစားကြသည်။ ထိုသို့ကစားရာတွင် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် တိုးဝင်သူနှင့် တားဆီးသူ ဟူ၍ နှစ်ဖက်ရှိသည်။ ထိုနှစ်ဖက်သောသူတို့၏ ကစားပွဲ၌ ပြောကြဆိုကြ လှုပ်ရှားကြသည့် စကားသံများကိုပင် ကဗျာဖွဲ့ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဖွဲ့ရာ၌ ကဗျာတစ်ပိုဒ်တွင် စာကြောင်းတစ်ကြောင်း ပါဝင်သည်။ ထိုစာကြောင်းတွင် တစ်ကြောင်းမှာ ထုပ်ဆီးတုံးတမ်းပြောစကား ဖြစ်သည်။ တစ်ကြောင်းမှာ တားဆီးရသူဖက်မှ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့အားဖြင့် အပြန်အလှန်ပြော စကားများကို ပုဒ်စုတူများပြန်သုံးပြီး အကြောင်းအရာခြင်း ကွဲပြားအောင်ဖွဲ့ ထားပုံမှာ ထူးခြားပါသည်။

ပထမပိုဒ်တွင်

“ဆီးလိုက်ပါကွဲ့ တိုးတော့မယ်” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၆။)

ဟု ထုတ်ဆီးတိုးမည့်သူကပြောသည်။ ထိုအခါပြန်ပြောသူ၏ စကားကို ဖွဲ့ဆိုထားပုံမှာ စကားလုံး အတူတူကိုပင် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်အောင်

“တိုးလိုက်ပါကွဲ ဆီးတော့မယ်” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၆။)

ဟု ရေးသားထားသည်။ ဒုတိယပိုဒ်တွင်မူ ထုတ်ဆီးတိုးသူက

“ခေါင်ကြောင်းကို ကျော်ကာသန်းလိမ့်” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၆။)

ဟု မိမိစွမ်းဆောင်ရမည့်အနေအထားကိုပြောသည်။ တားဆီးရမည့်သူက

“ထမင်းရည်ပူ လောင်ကာပန်းလိမ့်” (မင်းသုဝဏ်၊ ၁၉၉၇၊ ၆၆။)

ဟု ထုတ်ဆီးတိုးခြင်း၏ စည်းကမ်းနှင့်အညီ ပြန်၍ ခြိမ်းခြောက်သည်။ ထိုနေရာ၌ ထမင်းရည်ပူ လောင်ပြီး ပန်းလိမ့်မည်ဟု ဖွဲ့ထားပုံမှာ ထုတ်ဆီးတားကစားရာတွင် သုံးလေ့ရှိသည့် ဝေါဟာရပင်ဖြစ်သည်။ နေရာတကျပြန်သုံးထားသည်။ ထိုအခါ ထုတ်ဆီးတိုးမည့်သူက ‘ဖမ်းလိုက်ပါကွယ်’ ဟု ပြန်ပြောသည်။ ထို့နောက် ထုတ်ဆီးတိုးသူက ‘ဆီးပြီဟေ့ တိုးတော့ကွယ်’ ဟု ပြောသည်။ မိမိသည် တားဆီးရန် အသင့်ဖြစ်နေပြီဟု စိန်ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစကားလုံးကိုပင် ရှေ့နောက်ပြောင်းကာ ထုတ်ဆီး တိုးသူက ‘တိုးပြီဟေ့ ဆီးတော့ကွယ်’ ဟု ပြန်ပြောသည်။ စကားလုံး အတူတူကိုပင် ရှေ့နောက် အနေအထား ပြောင်းလဲပြုကာ ‘ဆီးပြီဟေ့ တိုးတော့ကွယ်’ ရေးဖွဲ့ပြပုံမှာ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ် ပါသည်။ တားဆီးက ‘အောင်ထူမယ်လို့ ထင်သလား’ ဟု မေးပါသည်။ တိုးမည့်သူကလည်း ‘အောင်ထူမယ်မို့သတိထား’ ဟု ပြန်ပြောသည်။ ထိုအပိုဒ်၌မူ အနက်တူကိုပင် စကားလုံးလေး အနည်းငယ်ပြောင်း၍ တိုးသူနှင့်ဆီးသူ အပြန်အလှန်ပြောစကားဖြင့် ဖန်တီးထားသည်။

နောက်ဆုံးပိုဒ်တွင် တိုးမည့်သူက ‘ဖမ်းတော့မနား’ ဟု စိန်ခေါ်သည်။ ထိုအခါထုတ်ဆီးတိုးမည့် သူကလည်း ‘တိုးပေါ့တအား’ ဟု ပြောပါသည်။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် မည်သည့်အကြောင်းအရာ ကိုပင်ရေးစေကာမူ ကဗျာကလေးများသည် အလှတစ်မျိုးရှိနေတတ်သည်။ စကားလုံးထူးထူးခြား ခြားမပါသော စကားလုံးအရေအတွက် နည်းနည်းပါးပါးနှင့်ပင် ထုတ်ဆီးတိုးနေပုံ၏ သဘောသရုပ် ပေါ်ပြီးလျှင် ထုတ်ဆီးတိုး ခြင်း၏ စည်းကမ်းကိုလည်း သိရပြီးလျှင် ထုတ်ဆီးတိုးသူတို့၏ အပြိုင်အဆိုင် အကြိတ်အနယ် ယှဉ်ပြိုင် ပြောဆိုသံနှင့်အတူ ကစားပုံတို့ကို မြင်ယောင်၊ ကြားယောင်အောင် ရေးဖွဲ့ ထားသည်ကို သိရှိရပါသည်။

ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ ကဗျာပေါင်းချုပ်စာအုပ်ပါ ကဗျာများကို လေ့လာတင်ပြထားပါသည်။ ကျေးလက်သဘာဝဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကဗျာများတွင် ‘သပြေသီးကောက်’၊ ‘ကြာဆစ်ကြိုး’၊ ‘ထုတ်ဆီးတမ်း’ ကဗျာများ ပါဝင်ပါသည်။ ‘သပြေသီးကောက်’ ကဗျာတွင် ကလေးငယ်များအား အချင်းချင်း စည်းလုံး ညီညွတ်တတ်စေရန်လည်းကောင်း၊ အရာရာကို အလွယ်တကူ အလျှော့မပေးသော စိတ်ဓာတ်များရှိစေရန် လည်းကောင်း၊ ရဲရင့်သော စိတ်များရှိစေရန်လည်းကောင်း ရေးဖွဲ့တင်ပြထားသည်။ ‘ကြာဆစ်ကြိုး’ ကဗျာတွင် ကလေးငယ်များကို မိမိတို့နေစဉ် ကျင်လည်နေရသော၊ တွေ့မြင်နေရသော လယ်တောအလှ၊ လယ်တော ပတ်ဝန်းကျင်သဘာဝ အလှတရားများအပေါ် တန်ဖိုးထားတတ်စေရန် ရေးဖွဲ့တင်ပြထားသည် ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ ‘ထုတ်ဆီးတမ်း’ ကဗျာတွင် ကလေးတို့သည် မိမိတို့ အောင်မြင်မှုရောက်ရှိရန် အတွက် ကြိုးစားအား ထုတ်တတ်ကြပုံကို ရေးဖွဲ့တင်ပြထားပါသည်။

စကားအသုံးအနှုန်းမှာ စာရေးသူ၏ ခံစားမှုပေါက်ဖွားလာသော စကားလုံးများဖြစ်၍ ရိုရှင်းပြီး နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းလှပါသည်။ အကြောင်းအရာများနှင့် လိုက်ဖက်ပြီး ကလေးငယ်တို့လည်း ရွတ်ဖတ်ရ

လွယ်ကူပြီး စိတ်ထဲတွင် စွဲမြဲလွယ်စေသည်။ စကားအသုံးအနှုန်းမှာ မဆန်းသစ်သော်လည်း အသံသာယာ သည့်ဖက်ကို ဦးစားပေးရေးဖွဲ့ခဲ့သည့်ကဗျာများဖြစ်သည်။ ထို့အတွက် ကလေးကဗျာနှင့် လိုက်ဖက်ပါသည်။ စာဆို၏ စိတ်စေတနာကိုလည်း တွေ့မြင်ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်က တီထွင်ခဲ့သော မြန်မာကလေးကဗျာများသည် စတင်ရေးဖွဲ့ခဲ့သည့် ၁၉၃၁-ခုနှစ်မှ ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်အချိန်ထိအောင် ကလေးကဗျာနယ်ပယ်တွင် အောင်မြင်ထင်ရှား လျက်ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မင်းဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ အတွေး၊ အရေး၊ ကဗျာနည်းပရိယာယ်များ စေတနာများကြောင့် ခေတ်သစ်မြန်မာကလေးကဗျာများ၏ ဖခင်အဖြစ် ကမ္ဘာ့မှတ်တမ်း တင်ခံရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်လိုပါသည်။

နိဂုံး

ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်သည် ကလေးငယ်များအတွက်လိုအပ်နေသော ကလေးကဗျာကွက်လပ်ကို ဖြည့်စွက် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပါသည်။ ဆရာကြီး၏စေတနာကြောင့် မြန်မာကလေး ကဗျာသမိုင်း၌ ခေတ်သစ် ကလေးကဗျာကို ဦးဆောင်သူတစ်ဦးအဖြစ် ကျန်ရှိနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီးမင်းသုဝဏ်၏ ကလေးကဗျာမှတစ်ဆင့် မြန်မာကလေးငယ်များ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်၍ ကိုယ်ရည်၊ ကိုယ်သွေးနှင့် ပြည့်စုံသော အနာဂတ်၏ သားကောင်း ရတနာများဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းသည် ကလေးကဗျာ အခန်းကဏ္ဍအတွက် အသံတိတ် အကျိုးပြုမည်ဟု မျှော်လင့်မိပါသည်။ ဆက်လက်လေ့လာ သုတေသနပြုရန်အတွက် အုတ်တစ်ချပ်၊ သဲတစ်ပွင့်ပမာ အကျိုးပြုမည်ဟု ယုံကြည်မျှော်လင့်မိပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာတမ်းဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဖက်ဖက်မှ ပံ့ပိုးကူညီပေးပါသော တာဝန်ခံပါမောက္ခချုပ်ဆရာမကြီး ဒေါက်တာနီလာမြင့်၊ ဒုတိယပါမောက္ခချုပ်ဆရာမကြီး ဒေါက်တာမာလာ၊ မြန်မာစာဌာန ပါမောက္ခ(ဌာနမှူး) ဒေါက်တာတင်တင်ရွှေတို့အား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်အပ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- စိုးမြင့်လတ်၊ (၂၀၁၄)။ *မင်းသုဝဏ်၏လက်ရာစုံမင်းသုဝဏ်*၊ ရန်ကုန်၊ စိတ်ကူးချိုချို ပုံနှိပ်တိုက်။
- ဇော်ဂျီ၊ (၂၀၀၄)။ *ရှုသစာပေအဖွင့်နှင့်နိဒါန်း(၃-ကြိမ်)*၊ ရန်ကုန်၊ အင်ကြင်းဦးပုံနှိပ်တိုက်။
- တာရာ (ဒဂုန်-)၊ (၂၀၀၃)။ *အလှဗေဒ ၂*၊ ရန်ကုန်၊ ဧဝရက်ရောင်စုံပုံနှိပ်တိုက်။
- မင်းယုဝေ၊ (၁၉၇၁)။ *မင်းသုဝဏ်၏ကျေးတောကဗျာများ၊ မြန်မာစာမိတ်ဖွဲ့*၊ ရန်ကုန်၊ ပုဂံပုံနှိပ်တိုက် နှင့် ကုမာရပုံနှိပ်တိုက်။
- မင်းသုဝဏ်၊ (၁၉၉၇)။ *ကဗျာပေါင်းချုပ်*၊ ရန်ကုန်၊ အသိုင်းအဝိုင်းစာပေ။